Ақтөбе облысының білім басқармасы Қобда ауданының білім бөлімі мекемесінің «Кәусар» бөбекжай-бақшасы МКҚ

Келісемін:
Қобда аудандық
білім бөлімінің басшысы
Н.У.Айжарыков

Бекітемін:
«Кәусар» бөбекжай-бақшасының
директоры м.а Л.А.Ширманова

Ортаңғы топтың
«Біз табиғат жанашыры» таңдау курсының
бағдарламасы

Егіндібұлақ ауылы 2021-2022оқу жылы

Scanner App Lite

Түсініктехат

Балабақшадағы экологиялық тәрбие жұмысы адамгершілік, эстетикалық, Еңбек тәрбиелерімен сабақтас жүргізіліп отырса, табиғатқа жанашырлық таным-түсінік қалыптасатындығы табиғишындық.
Экологиялық тәрбиеге байланысты табиғат аясындағы еңбекке Тоқталатын болсақ, ол бүлдіршіндерге бақшада, табиғат мүйісіндегі еңбектерге қатыстыру болып табылады. Табиғат аясында, табиғат бұрышындағы гүлдерді күтіп баптауға, жануарлармен құстарды қорғай білуге ынталандыру. Балалардың табиғатқа деген сүйіспеншіліктерін нығайтып, оны қорғау, қамқоршы болуға, киялдау шығармашылығын дамытып, ересектер еңбегін бағалай білуге машықтандыру.
Бұл топтағы балаларды табиғат туралы түсінік тәрбиеші көмегімен (көшені, жолды тазарту, қарды күреу) балалардың өз аулаларының қарын тазалауға көмектесулері, ақпаратпен жұмыс жаңа акпаратты қалай ұсыну керектігін, оның кімге қызық екндігін түсінеді. Экологиялық табиғатпен дос болуды міндетке ала отырып, оқу қызметінде балалар білімді жан-Бағдарлама аптасына 1 рет базистік жоспардың жылжымалы бөлігінде жүргізіледі.Жыл бойы жүргізілетін сағат саны -36, бағдарлама негізінен тоқсандық тақырыптарға бөлініп ,жоспарланған.
Экологиялық тәрбиенің мақсаты:
Баланың тірі және өлі табиғат нысандарына қызығушылықпен білуге құштарлық негізінде өзін-өзі дұрыс ұстау жайлы түсініктерін қалыптастырып, оң қатынас жасауға баулу. Жас ерекшеліктеріне сай бала бойына ұлттық әдеп-ғұрып, салт-дәстүр мұраларын сіңірген, болашақ табиғат жанашыры болатын, рухани жан дүниесі бай ұрпақ тәрбиелеу.
Экологиялық тәрбие- балалардың табиғатқа деген жанашырлығы,қамқорлығы және еңбекқорлығы ,белсенділігі мен ұқыптылығы сияқты дағдыларды меңгереді.Сонымен қатар дидактикалық ойындар арқылы табиғат жөніндегі түсініктерін қалыптастырып, бекітеді.Бала тәрбиесінде өзіндік орны бар жаңылтпаш,мақал-мәтелдерді , ауа-райы немесе табиғатқа арналған халық болжамдарын орынды пайдалану арқылы баланың қоршаған орта,табиғат туралы ой-өрісін дамытып,тілін
-Туған жердің өсімдіктерін,ағаштарын,өзен-көлдерін,аңдарын есте сақтай білуге және оларды қорғауға,аялай білуге үйренеді;
-Өлі,тірі табиғат туралы таным қабілеттері артады, түсінігі кенейеді;
-Табиғатқа деген қызығушылықтары артады және жанашыр болуға

Scanner App Lite

№	Тақырыбы	Мазмұны	Дидактикалық материалдар мен ойындар	Сағат саны
1	«Балабақшаауласындағысеруен» д/о: «Ағаштар»	Табиғаттың күзгі көріністерін тамашалай білуге үйрету.Ағаш жапырақтарын айыра білуге үйрету. Табиғатты қорғай білуге үйрету. Балаларға ашық алаңдағы серуендеу арқылы табиғаттың тамаша құбылыстарын бақылату.	Серуендегі бақылаулар.Кептіруге жапырақтарды дайындау. Д/О «Қай ағаштың жапырағы». «Осындай ағашты тап».	1
2	Бауда және бақшада өсетін өсімдіктер.	Көкөністер түрі,дәмі,көлемі,аттары туралы білімдерін бекіту. Олардың қайда,қалай өсетіні туралы түсіндіру.Көкөністердің пайдасы туралы ұғындыру.	«Не деп барып жеу керек?»өленді жаттау. Көкөністер мен жеміс-жидектердің суреттері, муляждар.Д/О «Кім шапшаң?»	1
3-4	Дастарханға нан қалай келеді?Адамдардың күзгі еңбегі.	Күздің ерекшелігін аңғарып адамдар егіс даласында қандай жұмыстар істеп жатырғандары туралы сурет бойынша әңгіме айтуға үйрету.	Нан туралы мақал-мәтел.Д/О «Суретші нені шатастырды?»	2
5-6	Қыстап қалатын және ұшып кететін құстармен танысу.	Өз өлкеміздегі табиғатқа назар аудару,ұшып кететін және қыстайтын құстар туралы түсініктерін кеңейту,жергілікті құстармен таныстыру.Оларға жем шашып қамқор болуға тәрбиелеу.	Серуенде құстарды бақылау. Д/О «Ненің құйрығы?», «Құстар қалай дыбыстайды?»	2
7	Шыбын мен маса қалай өмір сүреді.	Шыбын-шіркей күзде ағаштар арасына тығылып жоқ болып кететіні туралы салқынға	Жұмбақ шешу. Әңгімелесу. Д/О «Атын ата»	1

Scanner App Lite

		шыдамайтыны туралы олардың өз өмірі бар екендігін айтып түсіндіру.		
8	Табиғи материалдар жинау(гүл тұқымдары,ағаш жапырақтары)	Шырша дәндерін,ағаш жапырақтарын,гүлдердің тұқымдарын жинап кептіру жолдарын үйрету.	Д/О «Дәндеріне қарап ағашын ата»	1
9	Жыл мезгілдері.	Жылдың төрт мезгіліне сай суреттерді ажырата білуге үйрету. Әр жылдың ерекшеліктері туралы ұғындыру.	Тақпақтар оқу. Д/О «Бұл қай мезгіл?»	1
10	Күзгі табиғат құбылыстары.	Балаларға күзгі табиғат құбылыстары туралы түсіндіру. Жаңбыр және салқын ауа райы туралы халық болжамдарын айтып ұғындыру.Күз мезгілі жайлы өлең жаттату.	Күз мезгілінің суреттері, бақылау күнделігі, қағаз, қарындаштар.Қ/О: Күн мен Жаңбыр»	1
11	«Зообаққасаяхат» д/о: «Не жоқ?»	Зообаққа серуенге барғандарын әңгімелету, ондағы жануарлардың тіршілігі жайлы білімдерін кеңейту.	Фотосуреттер, зообақтағы жануарлардың суреттері, ойыншықтар.	1
12	Күз кереметі (балалар қол өнерін байқау)	Күз мезгілінің соңғы айы. Сұрақ-жауап арқылы білімдерін тиянақтау. Адамдардың еңбегін бағалай білуге тәрбиелеу.	Жұмбақтар,тақпақтар. Д/О «Кім шапшаң көңілді бақта?»	1
13	Алақай,қыс келді!	Қыс несімен қызықты.Қардан сырғанақ жасау,түрлі бейнелер жасап,қызықты ойындар	Сырғанақ өлеңін оқу. Д/О «Суреттің	1

Scanner App Lite

		ойнауға үйрету. Шымырлаққа тәрбиелеу.	қатесін тап»	
14	«Қар жамылған ағаштар» д/о «Қай ағаштың бұршағы?»	Қыс мезгіліндегі ағаштардың құбылысын бақылату, есте сақтау қабілеттерін дамыту.	Қыс мезгілінің суреті, слайдтар, үлестірмелі суреттер.	1
15	Құстардың қысқы тіршілігі	Құстардың қысқы тіршілігі туралы түсінік беру.Қысқы тіршілігіне бақылау жасау,қыс мезгілінде құстарға қамқор болуға тәрбиелеу.	Қыстап қалатын құстардың суреті. Д/О «Ізіне қарай ажырат»	1
16	Табиғатты қорғаудағы халық болжамдары.	Туған өлке табиғатын қорғау, халық болжамдары туралы түсінік беру. Балалардың сөздік қорын молайтуға тәрбиелеу.	Ырым сөздер жинағы, мақал-мәтел.	1
17	Табиғат әсемдігі.	Табиғат әсемдігі бейнеленген суреттерге қарап,әсерлі әңгіме айту. Табиғат әсемдігін бақылай білуге баулу,оны қорғауға тәрбиелеу.	Бұл қай мезгіл. Д/О «Ойлан тап»	1
18	Табиғат бұрышындағы еңбек	Тамырланған бөлме гүлдерін отырғызуды үйрету.Оны күте білуге тәрбиелеу.	Үй гүлі. Д/О «Суретіне қарап ажырат»	1
19	Аквариумдағы балық тіршілігі.	Табиғат бұрышындағы балық тіршілігі туралы түсінік қалыптастыру.	Жұмбақтар. Аквариумдағы балық. Қ/О «Кім көп балық аулайды?»	1
20	«Экологиялық бөлме» (дидактикалық ойындар).	Туған елдің табиғатына деген сүйіспеншілігін арттыру, жануарлар мен өсімдіктерді күте білуге тәрбиелеу.	Тақпақтар. Д/О «Экологиялық соқпақтар»	1

Scanner App Lite

21	Қар ериді,су болады (тәжіребие жасау)	Қоршаған айналаны бақылауды жалғастыру, мұздың суға айналуына назар аударуға үйрету.	Серуендегі бақылау. Д/О «Салқын - жылы»	1
22	Тұқымдарын отырғызу	Өсімдікті өсіру үшін қажетті жағдайларды жасауға үйрету. Өз ниетімен өсімдікті өсіруге үйрету.	Тұқымдар. Д/О «Бұл қай кезде болады?»	1
23	Қардан жануарлар бейнесін жасату.	Қарды үйіп,опалай отырып, үңгірлеуге,домалақтауға үйрету. Жануарларға деген сүйіспеншілігін арттыру.	Қысқы серуен, қар оппасы. Жұмбақтар.	1
24	Қыс мезгілін шығарып салу.	Жаңылтпаш,тақпақ айта отырып, қыс мезгілін шығарып салу.	«Қыс» Абай. Д/О «Суреттен қыс мезгіліне байланысты өзгерісті тап»	1
25	Наурыз-жыл басы.	Наурыз-жыл басы.Күн мен түннің еңелуі туралы айтып түсіндіру.Мереке туралы түсінік беру.Баланы еңбек сүйгіштікке тәрбиелеу.	«Наурыз» Ә.Табылдиев Д/О «Бұл қай мезгіл?»	1
26	Қала тазалығы-ауа тазалығы.	Серуен кезіндегі көшедегі қар суын, көшені тазалайтын адамдардың еңбегін бақылау.Қала тазалығына бәрімізде үлес қостынымызды айту.	Серуен.Бақылау.	1
27	Құстар біздің досымыз.	Құстар және олардың көктемгі тіршілігі.Табиғатқа келтіретін пайдасы туралы түсінік беру. Құстарға жағдай жасауға түсінік беру.	Құстардың суреті. Д/О «Суретке қарап,атын ата»	1
28	Балабақша ауласына ағаш	Бақша ішіндегі алаңқайға тамырланған көшеттерді	Серуен.	1

Scanner App Lite

	көшеттерін отырғызу.	отырғызуды көрсету.		
29	«Табиғат бұрышындағы еңбек» д/о «Не қайда өседі?»	гүлдерді күтуге, баптауға үйрету, балаларды еңбекке баулу, үлкендердің еңбегін бағалай білуге дағдыландыру.	Гүлдер топтағы, су құйғыш, шаң сүртетін шүберек, сюжетті суреттер.	1
30 - 31	Дәнінен тұқымына дейін	Балалардың өсімдіктердің дәнінен жемісіне дейін өсу және даму жолдары туралы түсінік беру. Еңбексүйгіштікке тәрбиелеу.	Табиғат күнтізбесімен жұмыс.	2
32	«Құстарға ұя жасайық».	Құстарға жасаған ұяны ағашқа ілу. Құстардың жем жеуін бақылау. Балаларды еңбеккорлыққа тәрбиелеу.	Ұя.Құсқа жем. Жұмбақтар.	1
33 - 34	Өз алаңқайымыздағы таза ұстайық.	Бақша айналасындағы жас ағаштарға су құйып ,қарауғатабиғатты аялауға тәрбиелеу.	Бақылау. Серуен.	2
35 - 36	«Туған өлкенің табиғаты» д/о «Сиқырлы қобдиша»	Балаларды туған қаланың табиғатымен танысуды, одан әрі жалғастыру, тіл байлығын, сөздік қорларын дамыту.	Ақтөбеқаласынынфотосуреттері,слайдтар	2
Барлығы:			36 сағат	

Scanner App Lite

Пайдаланған әдебиеттер тізімі

1.Т.Айтбайұлы. «Жыл он екі ай». Алматы кітап. 2006 ж

2. Берікбаева А.С.«Ақ сандық,көк сандық». Алматы «Жазушы» 1998 ж

3. «Қоршаған ортамен танысу. Экология». «Алматы кітап» 2002ж

4. Т.М.Мандаренко. «Экологиялық сабақтар». Воронеж 2006.г

5.Баймұратов .Б. «Біздің кітап» Алматы кітап .1998ж

6. «Бөбектерге байғазы кітапханасы.» журналы Алматы 2000 ж

7. А.Е.Манкеш. «Айналаны қоршаған орта, экология.»Алматы 2005ж

8.Т.М.Бандаренко. «Экологиялық тәрбие балалармен» 5-6-жас. Алматы 2005ж.

9.Молдова.Л.«Игровые экологические занятия с детьми» Алматы 2005ж.

10 Рыжова Н.А. «Невидимые ниточки природы» .Москва 1995г

11 ШорыгинаТ.А. «Какие месяцы в году?» Москва .2000г

12.Рыжова Н.А «Я и природа». Москва 2002г 15

А.Е.Манкеш «Айнала коршаған орта. Экология» Алматы кітап баспасы 2011ж.(әдістемелік нұсқау)

13 . А.Е.Манкеш.«Табиғатты бағала да аяла» Алматы кітап 2013ж.

14 А.Е. Манкеш « Қоршаған ортамен танысу». «Экология негіздері» Алматы кітап баспасы 2007ж.

Scanner App Lite